

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

Географічний факультет
(назва інституту / факультету)

Кафедра фізичної географії, геоморфології та палеогеографії
(назва кафедри)

Декан
Заячук Мирослав Дмитрович

"01" вересня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
Прикладне ландшафтознавство

(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма Географія

(назва програми)

Спеціальність 106 - Географія

(вказати: код, назва)

Галузь знань 10 – Природничі науки

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший, бакалаврський

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

Географічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Чернівці, 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **Прикладне ландшафтознавство**
(вибіркової складової)_ складена

(назва навчальної дисципліни)

відповідно до освітньо-професійної програми Географія, спеціальність 106 -
Географія, галузь знань 10 – Природничі науки затвердженої Вченою радою
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (протокол
№1 від 3 /лютого/2017 року).

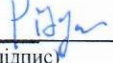
(назва освітньо-професійної програми, код та назва спеціальності, галузь знань: шифр та назва; дата останнього затвердження або внесення змін)

Розробник: Проскурняк Мирослав Михайлович, доцент кафедри фізичної
географії, геоморфології та палеогеографії, к. географ. н.,
доцент

(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

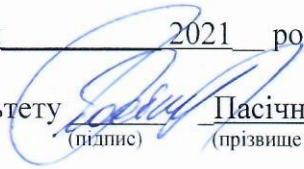
Затверджено на засіданні кафедри фізичної географії, геоморфології та
палеогеографії

Протокол № 1 від “ 25 ” серпня 2021 року

Завідувач кафедри Рідущ Б.Т.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою інституту / факультету

Протокол № 1 від “ 26 ” серпня 2021 року

Голова методичної ради інституту / факультету Пасічник М.Д.
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Мета навчальної дисципліни Для ландшафтознавства ХХІ ст. характерне розширення змісту науки, зокрема сфери його практичних застосувань. Розширення сфери інтересів ландшафтознавства ставить ряд непростих питань щодо його співвідношення з іншими науками, місця та місії у вирішенні господарських проблем, пов'язаних з пізнанням і освоєнням простору, а також ролі та місця людини в ньому.

Мета – сформувати у студентів конкретні наукові знання про культурні ландшафти, а також розвинути науково-методичні і прикладні навички їх вивчення в цілях раціонального використання і проектування.

Завдання - закласти у студентів уявлення про нерозривну єдність всіх природних компонентів ландшафту, знання про природні та антропогенні комплекси, наукові основи оптимізації взаємовідносин людини і природи, принципи і методи створення культурних ландшафтів, освоїти методiku складання прикладних ландшафтних карт, знати принципи їх побудови і способи зображення.

2. Результати навчання У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**: питання масштабів, у яких пізнається ландшафт; типи просторових конфігурацій ландшафту; особливості сприйняття ландшафту людиною; основні напрями практичного застосування ландшафтознавства - територіальне планування, екологічний менеджмент, експертиза й аудит, обґрунтування проектів природокористування, ландшафтна архітектура та дизайн, ландшафтний моніторинг, ландшафтний підхід у законодавстві;

уміти: з'ясовувати взаємозв'язки між компонентами природи; володіти методами складання, аналізу й оцінки прикладних ландшафтних карт; складати карти ландшафтно-господарських комплексів, знати принципи їх побудови і способи зображення; володіти методикою польових ландшафтознавчих досліджень та розробки прикладних ландшафтних проектів для різних практичних застосувань.

Програмні результати, яких мають набути студенти. ПРН1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук. ПРН5. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук. ПРН6. Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузі географічних наук. ПРН7. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад географічної оболонки та її складових. ПРН8. Застосовувати моделі, методи фізики, хімії, геології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних та суспільних процесів формування і розвитку геосфер. ПРН9. Аналізувати склад і будову природних і соціосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах. ПРН12. Працювати в колективах виконавців, у міждисциплінарних проектах зокрема, та проводити дослідження на відповідному рівні. ПРН14. Планувати, виконувати та інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання. ПРН15. Читати і створювати географічні карти з використанням ГІС, використовувати їх у навчальній і практичній діяльності, наукових дослідженнях

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні	
Денна	2022	6	3	90	30	15			45		Іспит
Заочна											

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		о	л	п	л	ін		с.р.	о	л	п	л
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	1	13
ЗМ1. Методологічні основи прикладного ландшафтознавства												
1. Основні поняття ландшафтознавства і напрями його практичного застосування	4	2				2						
2. Історія розвитку прикладного ландшафтознавства	4	2				2						
3. Територіальне планування	4	2				2						
4. Ландшафтна архітектура та дизайн	4	2				2						
5. Географічна та екологічна експертиза й аудит	4	2				2						
6. Обґрунтування проектів природокористування	5	2				3						
7. Обґрунтування проектів національних природних парків	4	2				2						
8. Агрландшафтознавство	4	2				2						
9. Меліоративне ландшафтознавство	4	2				2						
10. Ландшафтно-	4	2				2						

екологічний менеджмент											
11.Ландшафтний моніторинг	4	2			2						
12.Ландшафтний підхід у законодавстві	4	2			2						
Разом за змістовим модулем 1	49	24			25						
ЗМ. 2. Ландшафтознавче картографування для практичного застосування											
13.Загальний огляд ландшафтних карт	2		1		1						
14.Принципи і методи складання ландшафтних карт	2	1			1						
15.Засоби і способи ландшафтного картографування	2	1			1						
16.Укладання контурів взаємопов'язаних тематичних карт природи, як основи ландшафтної карти	5		2		3						
17.Виробнича оцінка ландшафтів	4	1	1		2						
18.Аналіз ландшафтних карт для практичного застосування	4	1	1		2						
19.Проектування культурного ландшафту	11	1	5		5						
20.Ландшафтно-інженерне проектування	11	1	5		5						
Разом за змістовим модулем 2	41	6	15		20						
Усього годин	90	30	15		45						

3.3. Теми (ключові питання) семінарських занять (не передбачено)

3.4. Теми (ключові завдання) практичних занять

№	Назва теми
1	.Загальний огляд ландшафтних карт
2	Принципи і методи складання ландшафтних карт
3	Засоби і способи ландшафтного картографування
4	Укладання контурів взаємопов'язаних тематичних карт природи, як основи ландшафтної карти
5	Виробнича оцінка ландшафтів
6	Аналіз ландшафтних карт для практичного застосування

7	Проектування культурного ландшафту
8	Ландшафтно-інженерне проектування

3.5. Теми (ключові завдання) лабораторних занять (не передбачено)

3.6. Тематика індивідуальних завдань (не передбачено)

3.7. Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми / кількість балів (2) / форма контролю (усне опитування)
1	Основні поняття ландшафтознавства і напрями його практичного застосування
2	Історія розвитку прикладного ландшафтознавства
3	Територіальне планування
4	Ландшафтна архітектура та дизайн
5	Географічна та екологічна експертиза й аудит
6	Обґрунтування проектів природокористування
7	Обґрунтування проектів національних природних парків
8	Агроландшафтознавство
9	Меліоративне ландшафтознавство
10	Ландшафтно-екологічний менеджмент
11	Ландшафтний моніторинг
12	Ландшафтний підхід у законодавстві
13	Загальний огляд ландшафтних карт
14	Принципи і методи складання ландшафтних карт
15	Засоби і способи ландшафтного картографування
16	Укладання контурів взаємопов'язаних тематичних карт природи, як основи ландшафтної карти
17	Виробнича оцінка ландшафтів
18	Аналіз ландшафтних карт для практичного застосування
19	Проектування культурного ландшафту
20	Ландшафтно-інженерне проектування

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни визначається викладачем, з урахуванням специфіки дисципліни.

4. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінкою «А» оцінюється повна та аргументована відповідь на теоретичне запитання, тестові питання та сформульовано правильні визначення з глосарію, а також подано правильний розв'язок задачі, що розкриває суть матеріалу, що свідчить про вміння аналізувати матеріал та робити змістовні висновки. Відповідь повинна бути чіткою, логічною і послідовною.

Відповідь оцінюється на «В» за умови розкриття теоретичного питання білету та тестових завдань, понять з глосарію і задачі, але містить неточності, що не суттєво впливають на зміст завдання.

Відповідь оцінюється на «С» за умови повного та правильного розкриття одного з питань білету, але у відповіді не достатньо правильно сформульовано визначення з глосарію. У той же час тестові та практичні завдання вирішені на належному рівні.

Якщо підхід викладення матеріалу правильний, але виявляється недостатнє його розуміння, і в той же час практичне завдання розв'язано з деякими неточностями виставляється оцінка «D».

Відповідь оцінюється на «Е» у випадку правильного підходу до викладення теоретичного матеріалу та розв'язання практичного завдання.

В усіх інших випадках відповідь оцінюється на «Fх».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи) практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.	зараховано
80 – 89	B	добре Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.	
70 – 79	C	задовільно В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань (D).	
60 – 69	D	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань (E).	
50 – 59	E	незадовільно з можливістю повторного складання Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.	
35 – 49	FX		

0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
--------	---	---	--

5. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- проекти (наскрізні проекти; індивідуальні; дослідницько-творчі та ін.);
- аналітичні звіти;
- реферати;
- есе;
- розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Формами поточного контролю є усна та письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) відповідь студента.

Формою підсумкового контролю є екзамен.

7. Рекомендована література

Базова

1. Гуцуляк В.М. Основи ландшафтознавства: Навч. посібник. - Київ: НМК ВО, 1992.-60с.
2. Гродзинський М.Д. Основи ландшафтної екології: Підручник.-К.: Либідь,1993.-224 с.
3. Гродзинський М.Д., Савицька О.В. Ландшафтознавство: навчальний посібник.-К.: ВПЦ «Київський університет», 2008.-319 с.
4. Исаченко А.Г. Основы ландшафтоведения и физико-географическое районирование: Учеб. пособие.М.: Высш. шк., 1991.
5. Исаченко А.Г. Оптимизация природной среды: Геогр.аспект. М.: Мысль,1980. С.154-255.
6. Куракова Л.И. Современные ландшафты и хозяйственная деятельность: Кн. для учителей М.: Просвещение,1983. 159 с.
7. Макунина А.А., Рязанов П.Н. Функционирование и оптимизация ландшафта: Учеб. пособие.: Изд.геогр.фак., 1988. Гл.1,3,4.
8. Марцинкевич Г.И., Клуцунова Н.К., Мотузко А.Н., Основы ландшафтоведения: Учеб.пособие. Минск: Высш. шк., 1986. С.7-82, 137-143, 157-165.
9. Миллер Г.П. Ландшафтные исследование горных и предгорных территорий.- Львов: Вища шк, 1974.-202с.
10. Николаев В.А. Проблемы регионального ландшафтоведения. М.: Изд-во Моск. ун-та, 1979. Гл. 3,4.
11. Охрана ландшафтов. Толковый словарь / М.Данева и др. М.: Прогресс, 1982. 271 с.
12. Преображенский В.С., Александрова Т.Д., Куприянова Т.П. Основы ландшафтного анализа. М.: Наука,1988. С.7-52; 76-103; 141-149.
13. Шищенко П.Г. Прикладная физическая география. - К.: Вища школа, 1988.- 192с.

Допоміжна

1. Заруцкая И.П., Красильникова Н.В. Проектирование и составление карт. Карты природы: Учебник. – М.: Изд-во МГУ, 1989. – 296 с.

2. Комплексная полевая практика по физической географии: Учеб. пособие / Под ред. К.В. Пашканга. – М.: Высш.шк., 1986. – 208с.
3. Куракова Л.И. Современные ландшафты и хозяйственная деятельность: Кн. для учителей М.: Просвещение, 1983. - 159с.
4. Мильков Ф.Н. Физическая география: Учение о ландшафте и геог. зональность. Воронеж: Изд-во Воронеж. ун-та, 1986. - С.7-91.
5. Михайлов Н.И. Физико-географическое районирование: Учебник. М.: Изд-во Моск. ун-та, 1985. С. 59-106.
6. Прока В.Е. Морфологическая структура ландшафтов и землеустроительное проектирование. – Кишинев: Штиинца, 1976. – 47с.
7. Чухахин В.М. Основы ландшафтоведения. – М.: Агропромиздат, 1987. – 168с.

Інформаційні ресурси

1. Гродзинський М.Д. Пізнання ландшафту.
2. Гродзинський М.Д., Савицька О.В. Ландшафтознавство
3. Гуцуляк В.М. Ландшафтознавство: теорія і практика.
4. Міхелі С.В. Основи ландшафтознавства.
5. Проскурняк М.М. Структура закарстованих ландшафтів: Теорія. Методика. Регіональні особливості / М.М. Проскурняк, В.М. Андрейчук. – Чернівці: Рута, 1998. – 120 с.
6. Проскурняк М.М. Ландшафтогенез і природокористування на закарстованих територіях / М.М. Проскурняк, В.М. Андрейчук. – Чернівці: Рута, 1999. – 87 с.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)		Кількість балів (екзамен)	Сумар на к-ть балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	40	100
30	30		